
ПРОБЛЕМИ, НАДБАННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.04:6]:37.015.31:004

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2021.9-10.263516>

ORSID 0000-0002-8339-4118

ORSID 0000-0002-1563-9873

ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Надія Вакуленко,

аспірантка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

У статті проведено аналіз та з'ясовано сутність понять, пов'язаних з інформаційною компетентністю майбутніх фахівців у галузі технологічної освіти. З'ясовано, що на сучасному етапі розвитку суспільства у світовому освітньому просторі відбуваються значні й важливі зміни, пов'язані зі всеохоплюючим процесом глобалізації – в умовах широкої доступності та надлишку інформації людині необхідно вміння орієнтуватися та критично оцінювати її, розрізняти факти та думки, визначати їхню суть та достовірність, для чого потрібна спеціальна підготовка для життя та роботи в інформаційному суспільстві, щоб не загубитися у ньому. Відображенням цієї проблеми визначено появу терміну «інформаційна культура», що розглядається та сприймається як частина загальнолюдської культури, зумовлена реаліями сучасного інформаційного суспільства, куди входять зміст і цінності людської діяльності у світі надлишку інформації, провідну складову якої становить інформаційна компетентність – сукупність чітких способів взаємодії з інформацією.

Відповідно здійснено опис основних складових інформаційної компетентності особистості в контексті сучасного етапу інформатизації освіти та важливості її формування у майбутнього спеціаліста у будь-якій предметній галузі, зокрема – в технологічній освіті. Узагальнено, що інформаційна компетентність – це: інтегральна якість особистості, що характеризує вміння вирішувати проблеми та типові завдання, які виникають у реальних життєвих ситуаціях, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення професійно значущих цілей; інтегративна якість особистості, що є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації та генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, що дозволяє виробляти, приймати, прогнозувати й реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах діяльності.

Ключові слова: інформація, інформаційна грамотність, інформаційна культура, інформаційна компетентність, інформаційні вміння, інформаційний світогляд, технологічна освіта.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому суспільстві важливе місце займає інформаційна культура. Найближчим вважається її зв'язок із інформатикою, проте інформатика – це сфера діяльності, пов'язана з передачею, зберіганням, перетворенням та

використанням інформації за допомогою комп'ютерних систем, а поняття «інформаційна культура» – значно ширше, виходить за рамки знань технічних засобів. Хоч би як удосконалювалися в міру розвитку науково-технічного прогресу технічні та програмні засоби інформатизації, рівень інформаційної культури людини визначали, визначають та визначатимуть, насамперед, основоположні знання та вміння у сфері пошуку та семантичної обробки інформації, що забезпечують ефективну інформаційну діяльність. Саме ці знання та вміння складають основу успішної навчальної та професійної діяльності (American Library, 1989).

В умовах безперервно зростаючих можливостей реального доступу до інформації за допомогою глобальних систем телекомунікації для будь-якого спеціаліста стає необхідним самостійно вміти розробити раціональну стратегію пошуку необхідної особисто інформації з безлічі існуючих. У зв'язку з цим різко зросли вимоги до інформаційної компетентності особистості взагалі та фахівця зокрема. Людині потрібні сформовані навички ефективної взаємодії з інформаційним середовищем, вміння використовувати можливості, що надаються нею, тобто певний рівень культури поведінки в інфосфері для якого вже існує і є усталеним терміном «інформаційна компетентність».

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Фундаментальні положення і практичні рекомендації з питань технологічної та професійної освіти розкриті у працях В. Андріяшина, А. Вихруща, В. Гусєва, М. Деліка, А. Дьоміна, В. Качнева, М. Корця, Є. Кулика, Г. Левченка, Д. Лазаренка, В. Мадзігона, В. Сидоренка, А. Стахурського, В. Стешенка, Г. Терещука, Д. Тхоржевського, В. Харламенка, М. Ховрича та ін. Всебічним питаннями змісту та методики підготовки вчителів технологій присвячено дослідження Ю. Белової, В. Борисова, В. Буринського, В. Васенка, Л. Козачок, М. Корця, Д. Лазаренка, В. Назаренка, Б. Прокоповича, Д. Рудика, Б. Сіменача, В. Титаренко, В. Харламенко, М. Ховрича, А. Цини та ін.

Особливе місце в системі наукових досліджень посідають питання формування та розвитку інформаційної компетентності особистості, створення комп'ютерної підтримки навчальної та наукової діяльності. Питання, що пов'язані з цими проблемами, є актуальними темами наукової дискусії. Чимало науковців торкаються різних аспектів інформаційної компетентності, а саме компонентний склад інформаційної компетентності розглядали Н. Баловсяк, І. Кисла, А. Хуторський та ін.; інформаційної компетентності майбутнього фахівця як педагогічної проблеми Л. Петухова, О. Яскевіч та ін.

Проте публікації, у яких висвітлювалося б питання важливості інформаційної компетентності як основи відкритої системи освіти та успішної професійної діяльності запропоновані недостатньо. Водночас проблема фахової підготовки вчителів технологій ще остаточно не розв'язана, зокрема, залишається актуальним питання формування інформаційної компетентності у галузі технологічної освіти.

Мета статті – теоретичний аналіз дослідженості поняття «інформаційна компетентність», її складників та точок зору вчених на необхідність її формування для ефективного функціонування фахівця в сучасному глобалізованому суспільстві, а також у визначенні складових інформаційної компетентності майбутнього вчителя технологій, необхідних для здійснення навчально-виробничої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи сукупність різних визначень, можна стверджувати, що інформаційна компетентність розглядається як елемент (складова частина) інформаційної культури – широкого поняття, що включає не лише вміння працювати на комп'ютері, а й уміння орієнтуватися у сучасному інформаційному світі. «Щоб глибше зрозуміти сутність інформаційної культури, необхідно виходити з того, що вона не є породженням комп'ютерної ери, а є частиною загальної культури. Саме розвитком загальної культури від культури первіснообщинного ладу до культури сучасного суспільства, розвивалася й інформаційна культура як її складова частина» (Information Literacy, 2020). Комп'ютерна епоха надала життя терміну «інформаційна культура» і привернула увагу дослідників до проблеми її формування. Інформаційна

культура безпосередньо залежить від рівня науково-технічного прогресу, розвитку нових засобів отримання, передачі, обробки та зберігання інформації, розвитку нових підходів у роботі з інформацією.

Інформаційна культура – компонент людської культури загалом, що характеризує рівень усіх здійснюваних у суспільстві інформаційних процесів та існуючих інформаційних відносин. У сучасному розумінні інформаційна культура особистості – одна із складових загальної культури людини; сукупність інформаційного світогляду та системи знань та умінь, що забезпечують цілеспрямовану самостійну діяльність з оптимального задоволення індивідуальних інформаційних потреб із використанням як традиційних, так і нових інформаційних технологій (Спірін, Іванова, & Яцишин, 2014).

З цієї позиції інформаційна культура представляє поєднання інформаційного світогляду, інформаційної грамотності та грамотності у сфері інформаційно-комунікативних технологій. На цій основі й розвивається інформаційна культура, характеризуючи рівень усіх здійснюваних у суспільстві інформаційних процесів та існуючих інформаційних відносин. Сюди входять як способи поводження зі знаками, з даними, з інформацією, способи їх подання, механізми зберігання та передачі, а й готовність людини до ефективного використання технологічних засобів та різноманітних механізмів, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках.

Аналізуючи інформаційну компетентність як наступну складову інформаційної культури, зауважимо, що у час багато дослідників мало поділяють поняття інформаційної грамотності і компетентності, що з погляду є вкрай хибним. Компетентнісний підхід в освіті розглядається у працях багатьох вітчизняних дослідників (Н. Баловсяк, Н. Бібик, М. Жалдака, В. Лугового, Н. Морзе, О. Овчарук, Л. Петухової, Ю. Рамського, С. Ракова, О. Спіріна, О. Семенов, І. Соколової, Н. Сороко та ін.). Так, Н. Бібик, аналізуючи поняття компетентності, звертає увагу на те, що компетентнісний підхід орієнтується на сучасні стандарти за галузевим принципом та на «універсальний мета рівень, що в інтегрованому вигляді представляє освітні результати» (Бібик, 2013).

Поняття «інформаційна компетентність» є досить широким і визначається на сучасному етапі розвитку педагогіки неоднозначно. Кожен автор, формулюючи поняття, розглядає окремі аспекти поняття. У рекомендаціях Європейського парламенту та ради це поняття сформульовано так: «Інформаційна компетентність має на увазі впевнене та критичне використання технологій інформаційного суспільства для роботи, дозвілля та спілкування. Вона доповнюється основними вміннями щодо інформаційно-комп'ютерних технологій: використання комп'ютерів для знаходження, оцінки, зберігання, виробництва, представлення та обміну інформацією, для спілкування та участі у мережах, що співпрацюють через Інтернет» (Вдовина, 2017).

Радою Культурної Кооперації при Раді Європи (Страсбург, Франція) інформаційна компетентність, що входить до складу ключових компетентностей, визначена як компетентність що включають в себе вміння пошуку, відбору, подання інформації, вирішення професійних завдань за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій і зумовлені виникненням та розвитком інформаційного суспільства. У кожного автора, якщо не брати до уваги спеціалізацію, можна вирізнити основні елементи, на які звертається увага до розвитку інформаційно-комп'ютерної компетентності фахівця, а саме:

– експерти ЮНЕСКО М. Рос (Martina Roth), М. Селінжер (Michelle Selinger), Т. Шавкі (Tarek Shawki), Дж. Винн (Jim Wynn) та ін. (Information Literacy ..., 2020) розглядають інформаційно-комп'ютерну компетентність із трьох позицій: використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), освоєння знань, продукування знань;

– Н. Баловсяк зазначає, що основними є інформаційний компонент – здатність ефективно працювати з інформацією в усіх формах її представлення; комп'ютерно-технологічний компонент, який охоплює вміння і навички щодо роботи із сучасними комп'ютерними засобами і програмним забезпеченням; компонент застосованості, який

визначає здатність застосовувати сучасні засоби інформаційно-комп'ютерних технологій до роботи з інформацією та розв'язання різноманітних задач (Баловсяк, 2006);

– О. Бігич: знання професійно значущих джерел відомостей і даних і вміння шукати, накопичувати, модифікувати та використовувати відомості та дані для продукування нового знання в процесі професійної комунікативно-пізнавальної діяльності (Спірін, Іванова, & Яцишин, 2014);

– М. Жалдак, Н. Морзе, О. Овчарук вирізняють здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати дані та оперувати ними відповідно до власних потреб і вимог сучасного інформаційного суспільства (Жалдак, 2006; Морзе, Кузьмінська, & Вембер, 2010; Овчарук, 2004);

– Л. Петухова: обсяг знань, умінь і навичок набуття, перетворення, передання та використання інформації у різних галузях людської діяльності для якісного виконання професійних функцій; С. Раков звертає особливу увагу на дослідницьку компоненту інформаційно-комп'ютерної компетентності (Спірін, Іванова, & Яцишин, 2014);

– О. Семенов: вміння здійснювати самостійний науковий пошук у предметній галузі, раціонально працювати з постійно оновлюваними відомостями світового рівня, зокрема електронними;

– Н. Сороко: рівні творчої, діяльнісно-рефлексивної та адаптаційної складових є основними показниками розвитку інформаційно-комп'ютерної компетентності (Спірін, Іванова, & Яцишин, 2014).

У визначенні інформаційної компетентності звернемо увагу на тлумачення компетентності, надане А. Холодною: «Компетентність це особливий тип організації предметно-специфічних знань, що дозволяє приймати ефективні рішення у відповідній галузі діяльності» (Балакірова, 2012). Компетентність – складова не лише професійної культури, а й загальної та допрофесійної культури особистості. Відмінність професійної інформаційної компетентності від загальної полягає у колі завдань, проблем, а також рівні їх вирішення. Відповідно до твердження Н. Насирової «інформаційна компетентність це: 1) мотивація, потреба та інтерес до отримання знань, умінь та навичок у галузі технічних, програмних засобів та інформації; 2) сукупність суспільних, природних та технічних знань, що відображають систему сучасного інформаційного суспільства; 3) знання, що становлять інформативну основу пошукової пізнавальної діяльності; 4) способи та дії, що визначають операційну основу пошукової пізнавальної діяльності; 5) досвід пошукової діяльності у сфері програмного забезпечення та технічних ресурсів; 6) досвід відносин «людина-комп'ютер» (Богачик, 2012).

Побутує думка, що «інформаційна компетентність» це насамперед можливість громадянина інформаційного суспільства забезпечити собі: вільний доступ до інформації, яка не є таємницею, а також його здатністю опублікувати та розголосити власну інформацію у нецензурованому вигляді, забезпечити собі право вільного вибору джерела, провайдера, формату, стандарту, програми та технології роботи з інформацією цією реалізувати доступні в суспільстві можливості щодо виробництва, передачі, розповсюдження, використання, копіювання, знищення будь-якої вільно розповсюджуваної інформації, включаючи і його власну інформацію (Бойцова, 2011). Інформаційна компетентність може бути охарактеризована через ефективність, конструктивність інформаційної діяльності (зовнішньої та внутрішньої) на основі комп'ютерної грамотності, що означає ефективне застосування знань, умінь для вирішення поставлених перед людиною завдань.

Інформаційна компетентність передбачає володіння такими компетенціями, як вміння отримувати інформацію з різних джерел, знання особливостей інформаційних потоків у своїй предметній галузі, володіння основами аналітико-синтетичної переробки інформації, знання структури, правил підготовки та оформлення нових інформаційних продуктів з використанням традиційних та нових технологій. Інформаційна компетентність розвиває абстрактне мислення, рефлексивні можливості, пов'язані з визначенням своєї позиції.

Інформаційні компетенції є предметом досліджень у науковій школі А. Хуторського, зокрема, щодо підготовки вчителя з допомогою дистанційних технологій. З погляду А. Хуторського, інформаційна компетенція – способи та навички діяльності щодо інформації в навчальних предметах та освітніх галузях, а також у навколишньому світі: володіння сучасними засобами інформації (смартфон, планшет, комп'ютер, принтер, модем, копір, телевізор, магнітофон, телефон) та інформаційними технологіями (аудіо, відеозапис, електронна пошта, ЗМІ, Інтернет), пошук, відбір; аналіз необхідної інформації, її перетворення, збереження, передача, захист (Вдовина, 2017).

Інформаційні компетенції передбачають володіння навичками:

- роботи з різноманітними джерелами інформації: книгами, підручниками, довідниками, атласами, картами, визначниками, енциклопедіями, каталогами, словниками, CD-ROM, Інтернет;
- самостійного пошуку, відбору, вилучення, систематизації, аналізу та необхідної для вирішення навчальних завдань інформації, її організації, перетворення, збереження та передачі;
- орієнтації в інформаційних потоках, виділення у них головного та необхідного; усвідомленого сприйняття інформації, що розповсюджується у тому числі і каналами ЗМІ;
- використання інформаційних пристроїв: комп'ютера, телевізора, магнітофона, телефону, мобільного телефону, пейджерів, факсу, принтера, модему, копіра;
- застосування для вирішення навчальних завдань аудіо та відеозапису, електронної пошти, Інтернету.

Інформаційну компетентність вчені (Марущак, Король, & Луп'як, 2015) тлумачать як: уміння застосовувати інформаційні технології для демонстрації друкованих та графічних документів; уміння створювати презентації; систематизувати й обробляти дані за допомогою таблиць, технологічних карт, будувати порівняльні таблиці і виявляти закономірності за допомогою комп'ютера; застосовувати інформаційні технології для моделювання процесів і об'єктів, виконання креслень і ескізів; використовувати комп'ютерне тестування; використовувати мережу Інтернет для вирішення педагогічних питань, збору інформації, участі в телеконференціях, доступу до наукових, педагогічних і методичних даних. У табл. 1 представлено наукову позицію І. Кислої та Р. Павлюк.

Дослідники С. Тришина і А. Хуторської характеризують інформаційну компетентність як одну з ключових компетентностей, яка має об'єктивний і суб'єктивний боки. С. Зелінський зазначає, що об'єктивний бік інформаційної компетентності фахівця полягає у вимогах, які соціум висуває до професійної діяльності сучасного фахівця. Суб'єктивний бік полягає у відображенні об'єктивного боку, що переломлюється через індивідуальність фахівця, його професійну діяльність, особливості мотивації в удосконаленні та розвитку своєї інформаційної компетентності (Зелінський, 2016).

Іншої думки М. Ісаєва, яка підкреслює, що інформаційна компетентність має внутрішню логіку розвитку, яка не зводиться до підсумовування її елементів, і логіку розвитку кожного елементу окремо, а до завдань розвитку інформаційної компетенції відносять збагачення знаннями й уміннями з галузі інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій; розвиток комунікативних, інтелектуальних здібностей; здійснення інтерактивного діалогу в єдиному інформаційному просторі (Миронова, 2010).

Продовжуючи думку М. Ісаєвої, дослідники Н. Гендіна, С. Каракозова під поняттям інформаційна компетентність, розуміють її як здатність особистості орієнтуватися в потоці інформації, як уміння працювати з різними видами інформації, знаходити й відбирати необхідний матеріал, класифікувати його, узагальнювати, критично до нього ставитися, на основі здобутих знань вирішувати будь-яку інформаційну проблему, пов'язану з професійною діяльністю (Клімушин, 2011; Жигірь, 2014).

**Компонентний склад інформаційної компетентності
(І. Кисла, Р. Павлюк)**

Компонентний склад інформаційної компетентності	Об'єкти реальної дійсності	Соціальна значущість компетентності (для організації)	Особистісна значущість компетентності
1. Інформаційно-пошукова компетентність	Довідники, енциклопедії, Інтернет	Складання постанов, розпоряджень, наказів, нормативних документів	Одержання нових знань
2. Інформаційно-аналітична компетентність	Література, ЗМІ, Інтернет	Аналіз роботи підприємства: оформлення приміщень, розміщення й відновлення реклами	Уміння аналізувати будь-які вчинки, ситуації
3. Інформаційно-комунікаційна компетентність	Телефон, мобільний телефон, комп'ютер (електронна пошта, Інтернет)	Консультація відвідувачів з питань, що стосуються надаваних послуг; запобігання й ліквідація конфліктних ситуацій; розгляд претензій, пов'язаних з незадовільним обслуговуванням відвідувачів	Спілкування з людьми
4. Інформаційно-оцінна (рефлексивна) компетентність	Тести, опитування	Проведення необхідних організаційно-технічних заходів, тестувань й опитувань	Застосування отриманих або наявних знань у життєвих ситуаціях
5. Інформаційно-екологічна компетентність	ЗМІ, Інтернет	Забезпечує чистоту й порядок у приміщенні та на прилії до нього території, контролює дотримання підлеглими виробничої санітарії та гігієни	Дотримання чистоти навколишнього середовища
6. Інформаційна компетентність самовдосконалення й саморозвитку	Література, Інтернет, ЗМІ	Підвищення кваліфікації	Самовдосконалення й саморозвиток
7. Інформаційно-операційна компетентність	Телефон, мобільний телефон, Інтернет, інструкції користувача	Робота на ПК	Володіння ПК
8. Інформаційно-етична та інформаційно-правова компетентність	Суспільство, юридичні довідники	Контролює дотримання підлеглими працівниками трудової й виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці	Право на власний світогляд, безпеку приватної власності
9. Інформаційна компетентність збереження (інформаційна безпека) інформації	Зберігання інформації на сервері під паролем, сейфи	Забезпечення безпеки секретним документам	Засоби й методи захисту інформації

Таким чином, інформаційна компетентність є складником інформаційної культури, яка, своєю чергою, є частиною загальної культури особистості. На думку С. Зелінського, з одного боку, завдання розвитку інформаційної компетентності знаходять своє відображення в низці функцій: пізнавальній, комунікативній, адаптивній, нормативній, оцінній та інформативній. З іншого, – формування й розвиток інформаційної компетентності особистості здійснюється шляхом передачі інформації, точніше – способів і методів діяльності щодо її використанню. Формування інформаційної компетентності сприяє: всебічному розвитку особистості; самовдосконаленню; бажанню вчитися впродовж усього життя; розумінню інформаційних процесів; здатності застосовувати опановане в професійній діяльності; удосконалювати професійну майстерність; застосовувати набуті знання та навички в повсякденній практиці.

У наукових розвідках підкреслено, що особистісний рівень інформаційної компетентності залежить від рівня інформаційної компетентності суспільства, який, своєю чергою, визначається інформаційною компетентністю, що входить до його суб'єктів.

Сучасний дослідник Н. Євладова вважає за доцільне й характеризує інформаційну компетентність як «інтегральну якість особистості, що характеризує вміння вирішувати проблеми та типові завдання, які виникають в реальних життєвих ситуаціях, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення професійно значущих цілей» (Кривонос, 2014).

На думку С. Дацюка, інформаційна компетентність – це право будь-якого громадянина інформаційного суспільства мати вільний доступ не тільки до інформації, що не є таємницею, а й бути здатним опублікувати та розголосити власну інформацію у нецензурованому вигляді, право вільного вибору джерела, провайдера, формату, стандарту, програми та технології інформації, а також право мати знання щодо виробництва, передачі, поширення, використання, копіювання, знищення всієї доступної йому інформації, включаючи і його власну інформацію (Матохнюк, 2018). Це дозволить сформувати професійну компетентність у галузі інформаційно-комунікаційних технологій.

О. Іонова та О. Семенова трактують поняття «інформаційна компетентність» як нову грамотність, до складу якої входять уміння самостійної обробки інформації людиною, прийняття принципово нових рішень у непередбачених ситуаціях з використанням технологічних засобів (Марущак, Король, Луп'як, 2015). На думку О. Іонової, інформаційна компетентність – це система знань і вмінь у галузі інформаційно-комунікаційних технологій та досвід їх використання, а також здатність людини вдосконалювати свої знання, уміння та приймати принципово нові рішення в мінливих умовах чи непередбачених ситуаціях з використанням нових технологічних засобів (Павлюк, 2013).

Розвиваючи цю думку, С. Тришина перераховує функції поняття інформаційної компетентності: пізнавальна, спрямована на систематизацію знань, пізнання й самопізнання людиною самої себе; комунікативна, носіями якої є семантична компонента, носії інформації; адаптивна, що дозволяє адаптуватися до умов життя й діяльності в інформаційному суспільстві; нормативна, яка виявляється, перш за все, системою моральних і юридичних норм і вимог в інформаційному суспільстві; оцінна, що припускає вміння орієнтуватися в потоках різноманітної інформації, виявляти й відбирати відому та нову, оцінювати значущу й другорядну; інтерактивна, спрямована на активну самостійну й творчу роботу самого суб'єкта, що веде до саморозвитку та самореалізації (Тихонова, 2015).

Зазначені функції аналізованого поняття дозволяють С. Зелінському стверджувати, що «інформаційна компетентність» у такому тлумаченні не може бути взята за основу у зв'язку з тим, що інформаційна компетентність повинна включати, по-перше, особистісний досвід з інформацією, і по-друге, перетворення цієї інформації у власний досвід, який можна бути використовувати в майбутньому житті. Це, своєю чергою, може стати кроком до формування інформатичної компетентності (Зелінський, 2016).

Саме такий погляд на процес формування інформаційної компетентності має О. Зайцева, яка визначає інформаційну компетентність як складну індивідуально-психологічну освіту на основі інтеграції теоретичних знань, практичних умінь і певного набору особистісних якостей у галузі інноваційних технологій (Кривонос, 2014). У іншій роботі, більш повно визначено інформаційну компетентність як інтегративну якість особистості, що є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації та генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, що дозволяє виробляти, приймати, прогнозувати й реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах діяльності. При цьому інформаційній компетентності притаманні такі властивості: дуалізм – наявність об'єктивної (зовнішньої оцінки інформаційної компетентності) і суб'єктивної (внутрішній – самооцінки своєї інформаційної компетентності індивідумом) сторін; відносність – знання й бази знань швидко застарівають і їх можна розглядати як нові тільки в умовно-певному просторово-часовому відрізку; структурованість – кожна людина має свої особливим чином організовані бази знань; селективність – не вся інформація надходить і трансформується в знання, що вбудовуються в наявні організовані бази знань; акумулятивно – знання й бази знань з впливом часу мають тенденцію до «накопичення» – акумуляції, стають ширшими та об'ємнішими; самоорганізації – процес мимовільного виникнення в нерівноважних системах нових структур баз знань; «поліфункціональність» – наявність різноманітних предметно-специфічних баз знань (семантична складова баз знань є поліфункціональною) (Рамський, 2013).

Іншої думки Г. Муратова, яка під інформаційною компетентністю розуміє властивість особистості, яка становить сукупність знань, умінь і мотивації до ефективного здійснення різних видів інформаційної діяльності й використання нових інформаційних технологій для виконання професійної діяльності. Далі в дослідженнях Г. Муратової підкреслено, що інформаційна компетентність має індивідуальний характер. Водночас зауважимо, що інформованість, будучи умовою пізнання, не є вродженою рисою особистості, вона формується в процесі пізнавальної діяльності. При формуванні інформаційної компетентності інформативність тексту має важливе значення. Інформативність тексту дозволяє методиці навчання розставити інші акценти на сучасному етапі, коли не кількість інформації, не її обсяг вирішує проблему, а вміння вибрати те, що можна критично осмислити, вибрати те, що потрібно для життя в цьому світі, що змінюється, як з частин інформації зібрати ціле (Морзе, 2010).

Формування інформаційної грамотності та інформаційної компетентності є складною системою цілей освітньої практики. Без цілеспрямованої роботи з формування інформаційної грамотності студентів не може ставитися питання про формування в них відповідної компетентності (Балакірова, Павленко, 2012). Своєю чергою, інформаційна грамотність і компетентність – два взаємопов'язані складники інформаційної культури особистості.

Важливими вважаємо міркування Н. Насирової, яка переконує, що розв'язання завдання формування інформаційної компетентності студентів вимагає сформованості специфічних умінь і навичок системного підходу до пошукової діяльності у сфері технічних, програмних засобів та інформації (Павлюк, 2013). Це багато в чому визначає успішність подолання бар'єра між світом людини і комп'ютерів, сприяє формуванню інформаційного світогляду, розвитку системного мислення студентів, орієнтації в масі програмних засобів та виборі конфігурації комп'ютера, необхідного для оптимального вирішення своїх завдань (Дорошенко, Тихонова, Луньова, 2011).

Згідно досліджень Н. Євладової, процес формування інформаційної компетентності студента оптимізується при дотриманні комплексу таких педагогічних умов: організаційно-діяльнісних, які забезпечують можливість використання засобів формування інформаційної компетентності студентів; конструкторсько-методичних, забезпечують готовність викладача до використання технічних і методичних засобів

формування інформаційної компетентності; психолого-педагогічних, спрямованих на формування в студентів позитивної мотивації до самоосвіти в галузі інформаційно-комунікаційних технологій (Клімушин, 2011).

Інформаційна компетентність у вузькому значенні пов'язана з умінням використовувати інформаційні технології, засоби й методи. Як зауважують А. Ахаян, О. Кизик, це власне компетентність у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. У широкому значенні – з умінням переробляти інформацію, розв'язувати інформаційно-пошукові задачі, використовуючи бібліотечні та електронні інформаційно-пошукові системи, тобто здійснювати інформаційну діяльність із використанням і традиційних, і нових технологій (Корець, Вдовченко, & Тарара, 2010).

Дослідник М. Головань до значущих ознак інформаційної компетентності відносить: знання інформатики як предмета; використання комп'ютера як необхідного технічного засобу; сукупність знань, умінь та навичок пошуку, аналіз інформаційних даних; ціннісне ставлення до інформаційної діяльності; наявність актуального освітнього чи професійного завдання, у якому актуалізується та формується інформаційна компетентність (Балакірова, Павленко, 2012).

Н. Сороко виділяє критерії інформаційної компетентності:

- уміння адекватно визначати необхідність у певній інформації;
- ефективне здійснення пошуку необхідної інформації;
- аналізування, синтезування та створення інформації;
- уміння адекватно оцінювати інформацію;
- комунікативні вміння щодо обміну інформацією з іншими;
- сформованість комп'ютерної грамотності (Карташова, 2010).

Відповідно до своїх міркувань і думки Н. Сороко визначимо цілі, на які необхідно орієнтуватися при формуванні інформаційної компетентності:

- використання програмних засобів для вдосконалення професійних навичок;
- використання ІКТ з метою пошуку інформації для виконання професійних завдань та особистісних інтересів;
- професійний розвиток у галузі інформаційно-комунікаційних технологій;
- набуття досвіду використання ІКТ для виконання професійної діяльності.

Результати аналізу наукових досліджень проблеми формування інформаційної компетентності дозволяють стверджувати, що:

- інформаційна компетентність включає сукупність знань, умінь і навичок до ефективного використання інформаційних технологій у професійній діяльності й повсякденному житті;
- інформаційна компетентність є складником професійної компетентності, яка є інтегративною властивістю особистості, що виявляється в сукупності компетентностей у певній сфері діяльності;
- інформаційна компетентність становить основу для формування інформатичної компетентності.

Окремо також необхідно зупинитись на завданнях щодо формування системи техніко-технологічних компетентностей перетворювальної діяльності людини як основи для навчання впродовж життя (Терещук, 2008). Компетентісно-кваліфікаційний підхід не є принципово новим, особливо для європейської освіти, оскільки за кордоном відповідні наукові розвідки тривають не одне десятиріччя, проте й нині визначення технічних чи технологічних компетенцій залишається актуальним. Насамперед це пов'язано з тим, що в українській технологічній освіті склався такий підхід, коли уміння визначають як певний рівень засвоєння трудових дій. Більш високий рівень засвоєння таких умінь переводить їх у стан автоматизації. Такі уміння прийнято називати навичками.

Щоб подолати проблему уніфікації змісту технологічної освіти, особливо у тій частині, де відбувається формування вмінь і навичок, необхідно, крім впровадження проектної технології у зміст та методику технологічної освіти, запровадити

компетентнісний підхід. А. Терещук відзначає, що реалізація компетентнісного підходу неможлива без застосування навчальних технологій (Терещук, 2008).

Висновки. Отже, інформаційну компетентність розглядаємо як: інтегральну якість особистості, що характеризує вміння вирішувати проблеми та типові завдання, які виникають у реальних життєвих ситуаціях, з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення професійно значущих цілей; інтегративна властивість особистості, що є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації та генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, що дозволяє виробляти, приймати, прогнозувати й реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах діяльності (Спірін, Іванова, & Яцишин, 2014).

Введення компетенцій в теоретичну та практичну складові технологічної освіти дасть змогу усунути суперечності між засвоєнням застарілих технічних знань і трудових умінь та їх використанням на практиці для вирішення конкретних проблем в умовах сучасного інформаційно-технологічного суспільств. Перспективним для технологічної освіти та найбільш доцільним буде такий підхід, коли в основу цієї освіти буде покладено не конкретний зміст ремісничих практик, а систему більш сучасних уніфікованих технологій, які би не залежали від розвитку виробництва, а, отже, й відповідних технологічних операцій чи процесів, і водночас відображали основні перспективні напрямки перетворювальної діяльності людини (Терещук, 2008). З огляду на це подальші наукові розвідки у галузі методик навчання можуть бути спрямовані на докладний аналіз, відбір та експериментальне обґрунтування змісту професійної підготовки, який буде адекватним до особистісно-орієнтованого, компетентнісного та інформаційного підходів в технологічній освіті української молоді.

ЛІТЕРАТУРА

- Балакірова, С. Ю., Павленко, В. В. (2012). Інформаційна компетентність управлінця в контексті «культури реальної віртуальності». *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*, 1, 7-10.
- Баловсяк, Н. В. (2006). *Формування інформаційної компетентності майбутнього економіста в процесі професійної підготовки*. (Дис. канд. наук). Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України.
- Баловсяк, Н. Х. (2006). Структура та зміст інформаційної компетентності майбутнього спеціаліста. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*, 4(11), 3-6.
- Бібік, Н. (2013). Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Гірська школа українських Карпат*, 8/9, 26-30.
- Богачик, М. С. (2012). Розвиток інформатичної компетентності старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів у процесі навчання іноземної мови. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 15(2), 93-101.
- Бойцова, О. М. (2011). *Структура інформаційної компетентності та її аналіз для процесу професійної підготовки*. Взято з http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Npdntu_pps/2011_9/boytsova.pdf.
- Вдовина, И. А. (2017). Информационная культура, информационная грамотность и информационная компетентность в подготовке учителя. *Вестник Института образования человека*, 2, 14-25.
- Дорошенко, Ю. О., Тихонова, Т. В., & Луньова, Г. С. (2011). *Технологічне навчання інформатики*. Харків: Ранок.
- Жалдак, М. І., Рамський, Ю. С., & Рафальська, М. Ф. (2006). Модель системи соціально-професійних компетентностей вчителя інформатики. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання*, 7(14), 185.
- Жигірь, В. І. (2014). Оцінювання професійної компетентності фахівця як фактор його формування. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*, 2, 40-47.

- Зелінський, С. С. (2016). *Формування інформатичної компетентності майбутніх інженерів у процесі професійної підготовки*. (Автореф. канд. наук). Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Старобільськ.
- Карташова, Л. А. (2010). Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін. *Педагогічний дискурс*, 8, 90-96.
- Кисла, І. Г. (2008). Підходи до формування інформаційної компетентності вчителя загальноосвітнього навчального закладу. *Інформаційні технології в освіті*, 2, 110-113.
- Клімушин, П. С. (2011). Кваліфікаційні вимоги інформаційної компетентності державних службовців. *Теорія та практика державного управління*, 2(33), 1-6.
- Корець, М. С., Вдовченко, В. В., & Тарара, А. М. (2010). Педагогічні умови реалізації технологічного профільного навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Проблеми трудової та професійної підготовки*, 6, 90-97.
- Кривонос, О. М. (2014). *Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутніх учителів інформатики в процесі навчання програмування*. (Дис. канд. пед. наук). Київ.
- Марущак, О. В., Король, В. П., & Луп'як, Д. М. (2015). Формування професійної компетентності майбутнього вчителя технологій. *Наукові записки. Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*, 1(7), 89-91.
- Матохнюк, Л. О. (2018). Структурно-функціональна модель інформаційної компетентності особистості. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Психологія*, 3. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2018_3_13.
- Миронова, О. І. (2010). Формування інформаційної компетентності студентів як умова ефективного здійснення інформаційної діяльності. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 17(204), 165-175.
- Морзе, Н. В., Кузьмінська, О. Г., & Вембер, В. П. (2010). Компетентнісні завдання як засіб формування інформатичної компетентності в умовах неперервної освіти. *Інформаційні технології в освіті*, 6, 23-31.
- Овчарук, О. В. (2004). *Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи*. Київ: К.І.С.
- Павлюк, Р. О. (2013). *Інформаційна компетентність та інформаційна культура сучасного фахівця*. Взято з <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3032/>.
- Рамський, Ю. С. (2013). *Методична система формування інформаційної культури майбутніх вчителів математики*. (Автореф. дис. д-ра наук). Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ.
- Спірін, О. М., Іванова, С. М., & Яцишин, А. В. (2014). *Науково-організаційні засади проектування мережі електронних бібліотек установ НАПН України*. Київ: Атіка.
- Терещук, А. (2008). Сучасні тенденції розвитку технологічної освіти в Україні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка. Педагогіка*, 3, 134-138.
- Тихонова, Т. В. (2015). Дидактичний аналіз понять «інформатична компетентність» та «інформаційна культура». *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*, 1. Взято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2015_1_11.
- American Library Association. (1989). *Presidential Committee on Information Literacy. Final Report*. Chicago: American Library Association.
- Information Literacy Competency Standards for Higher Education. (2020). Retrieved from <https://alair.ala.org/handle/11213/7668>.

REFERENCES

- Balakirova, S. Yu., Pavlenko, V. V. (2012). Informatsiina kompetentnist upravlintsia v konteksti «kultury realnoi virtualnosti» [Information competence of the manager in the context of «culture of real virtuality»]. *Visnyk of National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute». Philosophy. Psychology. Pedagogics*, 1, 7-10 [in Ukrainian].
- Balovsiak, N. V. (2006). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti maibutnoho ekonomista v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of information competence of the future economist in the process of professional training]. (PhD diss.). Instytut pedahohiky i psykholohii profesiinoi osvity APN Ukrainy [in Ukrainian].
- Balovsiak, N. Kh. (2006). Struktura ta zmist informatsiinoi kompetentnosti maibutnoho spetsialista [The structure and content of information competence of the future specialist]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Computer-based learning systems*, 4(11), 3-6 [in Ukrainian].
- Bibik, N. (2013). Perevahy i ryzyky zaprovadzhennia kompetentnisnogo pidkhodu v shkilnii osviti [Advantages and risks of introducing a competency-based approach in school education]. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*, 8/9, 26-30 [in Ukrainian].
- Bohachyk, M. S. (2012). Rozvytok informatychnoi kompetentnosti starshoklasnykiv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv u protsesi navchannia inozemnoi movy [Development of information competence of high school students of secondary schools in the process of learning a foreign language]. *Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Pedagogical Sciences*, 15(2), 93-101 [in Ukrainian].
- Boitsova, O. M. (2011). *Struktura informatsiinoi kompetentnosti ta yii analiz dlia protsesu profesiinoi pidhotovky [The structure of information competence and its analysis for the training process]*. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Npdntu_pps/2011_9/boytsova.pdf [in Ukrainian].
- Vdovina, I. A. (2017). Informacionnaja kul'tura, informacionnaja gramotnost' i informacionnaja kompetentnost' v podgotovke uchitelja [Information culture, information literacy and information competence in teacher training]. *Vestnik Instituta obrazovanija cheloveka [Bulletin of the Institute of Human Education]*, 2, 14-25 [in Russian].
- Doroshenko, Yu. O., Tykhonova, T. V., & Lunova, H. S. (2011). *Tekhnolohichne navchannia informatyky [Technological training of computer science]*. Kharkiv: Ranok [in Ukrainian].
- Zhaldak, M. I., Ramskyi, Yu. S., & Rafalska, M. F. (2006). Model systemy sotsialno-profesiinykh kompetentnosti vchytelia informatyky [Model of the system of socio-professional competencies of a computer science teacher]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Computer-based learning systems*, 7(14), 185 [in Ukrainian].
- Zhyhir, V. I. (2014). Otsiniuvannia profesiinoi kompetentnosti fakhivtsia yak faktor yoho formuvannia [Assessment of professional competence of a specialist as a factor in its formation]. *Scientific Papers of Berdiansk State Pedagogical University. Pedagogical sciences*, 2, 40-47 [in Ukrainian].
- Zelinskyi, S. S. (2016). *Formuvannia informatychnoi kompetentnosti maibutnykh inzheneriv u protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of information competence of future engineers in the process of professional training]*. (Extended abstract of PhD diss.). Luhanskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka, Starobilsk [in Ukrainian].
- Kartashova, L. A. (2010). Formuvannia IT-hotovnosti yak novoi yakisnoi kharakterystyky uchytelia suspilno-humanitarnykh dystsyplin [Formation of IT readiness as a new qualitative characteristic of a teacher of social sciences and humanities]. *Pedagogical Discourse*, 8, 90-96 [in Ukrainian].
- Kysla, I. H. (2008). Pidkhody do formuvannia informatsiinoi kompetentnosti vchytelia zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu [Approaches to the formation of information competence of teachers of secondary schools]. *Information Technology in Education*, 2, 110-113 [in Ukrainian].

- Klimushyn, P. S. (2011). Kvalifikatsiini vymohy informatsiinoi kompetentnosti derzhavnykh sluzhbovtziv [Qualification requirements for information competence of civil servants]. *Theory and practice of public administration*, 2(33), 1-6 [in Ukrainian].
- Korets, M. S., Vdovchenko, V. V., & Tarara, A. M. (2010). Pedagogichni umovy realizatsii tekhnolohichnoho profilnoho navchannia [Pedagogical conditions of realization of technological profile training]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Problems of labor and professional training*, 6, 90-97 [in Ukrainian].
- Kryvonos, O. M. (2014). *Formuvannia informatsiino-komunikatsiinykh kompetentnosti maibutnikh uchyteliv informatyky v protsesi navchannia prohramuvannia [Formation of information and communication competencies of future teachers of computer science in the process of learning programming]*. (PhD diss.). Kyiv [in Ukrainian].
- Marushchak, O. V., Korol, V. P., & Lup'iak, D. M. (2015). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia tekhnolohii [Formation of professional competence of the future teacher of technologies]. *Naukovi zapysky. Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity [Proceedings. Problems of methods of physical-mathematical and technological education]*, 1(7), 89-91 [in Ukrainian].
- Matokhniuk, L. O. (2018). Strukturno-funktsionalna model informatsiinoi kompetentnosti osobystosti [Structural and functional model of information competence of the individual]. *Bulletin of the National Academy of the state Border Guard Service of Ukraine. Psychology*, 3. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2018_3_13 [in Ukrainian].
- Myronova, O. I. (2010). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti studentiv yak umova efektyvnoho zdiisnennia informatsiinoi diialnosti [Formation of information competence of students as a condition for effective implementation of information activities]. *Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Pedagogical Sciences*, 17(204), 165-175 [in Ukrainian].
- Morze, N. V., Kuzminska, O. H., & Vember, V. P. (2010). Kompetentnisni zavdannia yak zasib formuvannia informatychnoi kompetentnosti v umovakh neperervnoi osvity [Competence tasks as a means of forming information competence in the conditions of continuing education]. *Information Technology in Education*, 6, 23-31 [in Ukrainian].
- Ovcharuk, O. V. (2004). *Rozvytok kompetentnisnoho pidkhodu: stratehichni oriientyry mizhnarodnoi spilnoty. Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy [Development of the competence approach: strategic orientations of the international community. Competentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy]*. Kyiv: K.I.S [in Ukrainian].
- Pavliuk, R. O. (2013). *Informatsiina kompetentnist ta informatsiina kultura suchasnoho fakhivtsia [Information competence and information culture of a modern specialist]*. Retrieved from <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3032/> [in Ukrainian].
- Ramskyi, Yu. S. (2013). *Metodychna systema formuvannia informatsiinoi kultury maibutnikh vchyteliv matematyky [Methodical system of formation of information culture of future teachers of mathematics]*. (Extended abstract of PhD diss.). Natsionalnyi pedagogichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova, Kyiv [in Ukrainian].
- Spirin, O. M., Ivanova, S. M., & Yatsyshyn, A. V. (2014). *Naukovo-orhanizatsiini zasady proektuvannia merezhi elektronnykh bibliotek ustanov NAPN Ukrainy [Scientific and organizational principles of designing a network of electronic libraries of NAPS of Ukraine]*. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
- Tereshchuk, A. (2008). Suchasni tendentsii rozvytku tekhnolohichnoi osvity v Ukraini [Current trends in the development of technological education in Ukraine]. *The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Pedagogy*, 3, 134-138 [in Ukrainian].
- Tykhonova, T. V. (2015). Dydaktychnyi analiz poniat «informatychna kompetentnist» ta «informatsiina kultura» [Didactic analysis of the concepts «information competence»

and «information culture»]. *Open Educational E-Environment Of Modern University*, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2015_1_11 [in Ukrainian].
American Library Association. (1989). *Presidential Committee on Information Literacy. Final Report*. Chicago: American Library Association.
Information Literacy Competency Standards for Higher Education. (2020). Retrieved from <https://alair.ala.org/handle/11213/7668>.

INFORMATION COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF TECHNOLOGICAL EDUCATION

Nadiya Vakulenko,

Postgraduate Student of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Abstract. *The article reveals the essence of the concepts related to the information competence of future specialists in the field of technological education. It is noted that at the present stage of society's development, there are significant and crucial changes in the world's educational environment. They are associated with the comprehensive process of globalization, i.e., a person should be able to navigate and critically evaluate information, especially in conditions of its wide availability and excess, distinguish between facts and opinions, and determine their essence and reliability, which requires special training to live and work in the information society, so as not to get lost in it. It practically requires special training to live and work in the information society; so as not to get lost. This issue is reflected in the emergence of the category «information culture,» which is considered and perceived as part of universal culture. It is due to the realities of the modern information society, which includes the content and values of human activity in the world of information surplus. An integral part of it is information competence is a set of understandable ways to interact with information.*

Accordingly, the authors have described the main components of the specialist's information competence in the context of the current stage of informatization of education and the importance of its formation in the future specialist in any subject area, including technological education. It is generalized that information competence is considered an integral quality of personality, which characterizes the ability to solve problems and typical problems that arise in real-life situations, using modern information and communication technologies to achieve professionally significant goals. It is also an integrative quality of personality, which is the result of reflecting the processes of selection, assimilation, processing, transformation, and generation of information into a specific type of subject-specific knowledge that allows you to develop, adapt, predict and implement optimal solutions in various fields.

Keywords: *information, information literacy, information culture, information competence, information skills, information worldview, technological education.*

Надійшла до редакції 25.03.2021 р.